

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ТУРИЗМУ

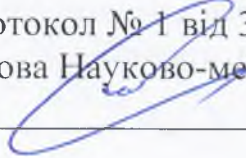
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою

(протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

Голова Науково-методичної ради

_____ М. В. Дутчак

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 024 Хореографія

спеціалізація: Хореографія

освітньо-професійна програма: Хореографія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 6

мова навчання: українська

Київ – 2022

Розробник:

Гринь Олександр Романович, кандидат педагогічних наук, професор кафедри психології і педагогіки, grinar@ukr.net

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою психології і педагогіки

(засідання кафедри, протокол № 21 від 10.08.2022 р.)

Завідувач кафедри Т. В. Петровська

ПОГОДЖЕНО:

Начальник навчально-методичного відділу

 О. М. Д'яченко

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти

 О. І. Рудешко

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна «Загальна психологія» спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, сприяння психологічній освіті майбутніх спеціалістів з хореографії через збагачення їх знаннями про особливості функціонування психіки людини в умовах діяльності та формування особистості в сфері фізичного виховання і спорту, в галузі знань з культури та мистецтва.

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС (120 годин).

Основні теми: предмет загальної психології, психічні процеси (відчуття, сприймання, пам'ять, уявлення, уява, мислення та мовлення, емоції, воля та вольові дії, увага), психологічні властивості особистості (спрямованість, здібності, темперамент, характер), соціальна психологія групи та колективу.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю, заліку та іспиту.

Annotation of the discipline. Discipline "General Psychology" is aimed at forming defined by the educational and professional program of general and professional competencies, promoting psychological education of future choreographers by enriching their knowledge of the functioning of the human psyche in terms of activity and personality formation in physical education and sports in culture and art.

The volume of discipline is 4 ECTS credits (120 hours).

Main topics: the subject of general psychology, mental processes (feelings, perception, memory, imagination, imagination, thinking and speaking, emotions, will and volitional actions, attention), psychological personality traits (orientation, abilities, temperament, character), social psychology group and team.

The final grade is formed taking into account the results of the current control, credit and exam.

Мета навчальної дисципліни – сприяти теоретичному та практично-прикладному професійному формуванню особистості студента як спеціаліста у галузі знань: Культура і мистецтво.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Загальна психологія» освітньо-професійної програми «Хореографія» відповідно до стандарту для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, в мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Фахові компетентності (ФК)	<ol style="list-style-type: none"> 4. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної). 5. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти. 6. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва. 7. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання

	<p>завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.</p> <p>12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.</p> <p>13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.</p> <p>16. Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин в сфері виробничої діяльності.</p>
--	--

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредити ЄКТС (120 годин), які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	20	0	36	0	64	120
Заочна	8	0	8	0	104	120

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни:
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Анатомія людини», «Фізіологія людини».

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.		л.	пр.	с.р.
Тема 1. Предмет психології як науки	11	2	4	5	11	2		9
Тема 2. Психологія особистості	22	2	2	18	22	2		20
Тема 3. Відчуття та сприймання	11	2	4	5	11	2		9
Тема 4. Пам'ять, уява та уявлення	11	2	4	5	11		2	9
Тема 5. Мислення та мовлення	10	2	2	6	10		2	8
Тема 6. Емоції та почуття. Психічні стани	11	2	4	5	11			11
Тема 7. Воля та вольові дії. Увага	11	2	4	5	11		2	9
Тема 8. Спрямованість особистості та здібності	11	2	4	5	11	2		9
Тема 9. Темперамент і характер	11	2	4	5	11		2	9
Тема 10. Соціальна психологія групи та колективу	11	2	4	5	11			11
Усього годин	120	20	36	64	120	8	8	104

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Предмет психології як науки

Визначення предмету та задач психології. Місце психології в системі наук. Основні принципи психології. Галузі психологічних знань. Зв'язок психології з іншими науками. Основні форми проявів психіки, їх взаємозв'язок. Завдання психології в системі вищої фізкультурної освіти. Методи дослідження в психології.

Тема 2 . Психологія особистості

Поняття про особистість. Відмінні риси особистості. Зміст понять “індивід”, “індивідуальність”, “людина”, „суб`єкт”, “особистість”. Соціальне та природне, історичне та онтогенетичне в розвитку особистості. Психологічна структура особистості. Психологічний склад особистості як своєрідне поєднання індивідуальних та психологічних особливостей конкретної людини. Методи дослідження особистості.

Тема 3. Відчуття та сприймання

Характеристика відчуття як сенсорного відображення дійсності. Фізіологічні механізми відчуття. Принципи поділу відчуття та характеристика його видів. Основні закономірності відчуття. Види відчуттів. Роль м'язово-рухових відчуттів в спортивній діяльності. Поняття про сприймання. Властивості та особливості сприймань, їх види. сприймання як діяльність. Розвиток сприймання та спостережливості. Методи дослідження сприймання. Розвиток спеціалізованих сприймань в спорті.

Тема 4. Уявлення, уява та пам'ять

Поняття про уяву та уявлення. Види уяви та уявлень. Структура та функції рухових уявлень. Значення уяви та уявлення для діяльності людини. Методи дослідження уяви. Мрія та фантазія. Поняття про пам'ять та її процеси. Характеристика теорій пам'яті. Основні механізми та процеси пам'яті. Види пам'яті та їх значення для діяльності викладача, тренера. Індивідуальні відмінності процесів пам'яті. Раціональні прийоми запам'ятовування.

Тема 5. Мислення та мовлення

Поняття про мислення. Логічні форми мислення: поняття судження, умовивід. Зміст розумових операцій. Характеристика видів мислення. Індивідуальні особливості мислення. Взаємозв'язок мислення та мовлення. Мова і мовлення. Функції мови. Види мови та їх характеристика. Основні якості мови та їх використання в діяльності вчителя, тренера.

Тема 6. Емоції та почуття. Психічні стани

Характеристика емоцій та почуттів, їх відмінності. Теорії емоцій. Функції емоцій. Емоційні стани: настрій, фрустрація, стрес, афект. Види та якості почуттів: моральні, пізнавальні, естетичні. Місце емоцій та почуттів в спортивній діяльності та їх вплив на ефективність її перебігу. Методи вивчення емоцій та почуттів. Поняття про психічні стани людини. Види психічних станів. Втома, монотонія, психічна напруженість. Психічні стани та особливості їх проявів у спортсменів.

Тема 7. Воля та вольові дії. Увага

Поняття про волю. Характеристика та структура вольових дій. Прості та складні вольові дії. Структура вольового акту. Вольові якості особистості. Прояви вольових якостей в діяльності спортсменів. Методи дослідження волі. Поняття про увагу як умову свідомої діяльності людини. Види уваги. Характеристика властивостей уваги. Типи уваги та особливості їх проявів в діяльності людини. Методи дослідження уваги. Психічні стани людини: стомлення, монотонія, напруга та особливості їх проявів у спортсменів.

Тема 8. Спрямованість особистості та здібності

Місце спрямованості в структурі особистості (характеристика підструктури спрямованості). Поняття про складові спрямованості особистості: потреба, мотив, інтерес, настанова. Види потреб та їх особливості. Потреби та інтереси. Види інтересів. Категорія настанови та характеристика її психологічних компонентів. Характеристика мотивів та їх класифікація. Мотивація та діяльність. Здібності. Теорії здібностей. Завдатки та здібності, їх співвідношення. Схильність, обдарованість, талант, геніальність. Види здібностей. Методи дослідження здібностей.

Тема 9. Темперамент і характер

Місце темпераменту в структурі особистості. Поняття про темперамент. Ознаки індивідуальних особливостей особистості, детерміновані темпераментом. Теорії темпераментів. Фізіологічні властивості темпераменту. Психологічні властивості темпераменту. Типи темпераменту. Методи дослідження темпераменту. Поняття про характер та його структура.

Властивості характеру. Групи та види характеру. Соціальна зумовленість характеру. Виразні ознаки характеру. Методи дослідження характеру. Зв'язок темпераменту та характеру.

Тема 10. Соціальна психологія групи та колективу

Психологія груп і колективу. Поняття про групу в психології. Ознаки класифікації груп на види та їх характеристика. групова структура та динаміка. Індивідуальна та групова динаміка. Структура групи. Методи дослідження феномену групи. Психологічні закономірності спілкування та взаємодії в групі. Ефект присутності та спільної дії. Функції спілкування.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Предмет психології як науки	1. Вступ до психології.	2	
	2. Предмет психології як науки.	2	
Тема 2. Психологія особистості	3. Психологія особистості.	2	
Тема 3. Відчуття та сприймання	4. Відчуття.	2	
	5. Сприймання.	2	
Тема 4. Уявлення, уява та пам'ять	6. Уява і уявлення.	2	2
	7. Пам'ять.	2	
Тема 5. Мислення та мовлення	8. Мислення та мовлення.	2	2
Тема 6. Емоції та почуття. Психічні стани	9. Емоції та почуття.	2	
	10. Психічні стани.	2	
Тема 7. Воля та вольові дії. Увага	11. Воля та вольові дії.	2	2
	12. Увага.	2	
Тема 8. Спрямованість особистості та здібності	13. Спрямованість особистості.	2	
	14. Здібності.	2	
Тема 9. Темперамент і характер	15. Темперамент.	2	2
	16. Характер	2	
Тема 10. Соціальна психологія групи та колективу	17. Психологія груп і колективу.	2	
	18. Психологічні закономірності спілкування та взаємодії людей.	2	
Всього годин:		36	8

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Предмет психології як науки.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготувати усну відповідь на питання теми. 3. Написати психологічний словник.	5	9
Тема 2. Психологія особистості.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Написати психологічний словник. 3. Розпочати підготовку контрольної роботи: «Психологічна характеристика особистості»	18	20
Тема 3. Відчуття та сприймання.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготувати усну відповідь на питання теми. 3. Написати психологічний словник.	5	9
Тема 4. Пам'ять, уява та уявлення.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготувати усну відповідь на питання теми. 3. Написати психологічний словник.	5	9
Тема 5. Мислення та мовлення.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготувати усну відповідь на питання теми. 3. Написати психологічний словник.	6	8
Тема 6. Емоції та почуття. Психічні стани.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготувати усну відповідь на питання теми. 3. Написати психологічний словник.	5	11
Тема 7. Воля та вольові дії. Увага.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготувати усну відповідь на питання теми. 3. Написати психологічний словник.	5	9

Тема 8. Спрямованість особистості та здібності.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготувати усну відповідь на питання теми. 3. Написати психологічний словник.	5	9
Тема 9. Темперамент і характер.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготувати усну відповідь на питання теми. 3. Написати психологічний словник.	5	9
Тема 10. Соціальна психологія групи та колективу.	1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Написати психологічний словник. 3. Підготувати повідомлення за темою.	5	11
Всього годин:		64	104

Очікувані результати навчання з дисципліни:

у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- оволодіти знаннями з методологічних засад психології, закономірностей розвитку та функціонувань психіки та засвоїти основні психологічні поняття; сформувати уміння та навички застосування набутих теоретичних знань в практиці професійної діяльності;
- **знати:** закономірності та механізми функціонування психічних явищ: психічних процесів, психічних станів, психологічних властивостей особистості; індивідуально-психологічні характеристики психічної діяльності людини; соціально-психологічні явища, що виникають у сумісній діяльності людей та впливають на формування психологічного клімату соціальних груп, колективу;
- **вміти:** застосовувати знання з психології особистості в практичній діяльності фахівців з обраної спеціальності; здійснювати проведення психодіагностичного обстеження для оцінки індивідуальних властивостей психіки людини; проводити психологічний аналіз індивідуальних проявів пізнавальної, емоційної, вольової сфер особистості тощо.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни «Загальна психологія» освітньо-професійної програми «Хореографія» відповідно до стандарту для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія:

Програмні результати навчання (ПРН)
<p>1. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.</p> <p>2. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.</p> <p>3. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.</p> <p>4. Володіти іноземною мовою в обсязі, необхідному для спілкування в соціально-побутовій та професійній сферах.</p> <p>9. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійнокатегоріальним апаратом.</p> <p>11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.</p> <p>12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.</p> <p>17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.</p> <p>18. Знаходити оптимальні підходи до формування і розвитку творчої особистості.</p> <p>19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.</p> <p>21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.</p>

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100, як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти.

Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Форми поточного контролю	Кількість балів за тему
1. Вступ до психології.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	2
2. Предмет психології як науки.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
3. Психологія особистості.	Контрольна робота. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	14
4. Відчуття.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
5. Сприймання.	Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
6. Уява і уявлення.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
7. Пам'ять.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
8. Мислення та мовлення.	Експрес-контроль. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
9. Емоції та почуття.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
10. Психічні стани.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
11. Воля та вольові дії.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
12. Увага.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	6
13. Спрямованість особистості.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	4

14. Здібності.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	4
15. Темперамент.	Виступ на практичному занятті. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	4
16. Характер.	Тестування. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	4
17. Соціальна психологія групи і колективу.	Доповідь на задану тему. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	4
18. Психологічні закономірності спілкування та взаємодії людей.	Підсумковий контроль. Перевірка результатів виконання практичної роботи.	4
Усього балів:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними темами практичних занять та завданнями для самостійної роботи.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до іспиту не допускається і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Іспит проводиться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів. Психологія. Ч. 1. Київ: НУФВСУ; 2018. 143 с.
2. Дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів. Психологія. Ч. 2. Вінниця: Планер; Київ: НУФВСУ; 2017. 170 с.
3. Корольчук МС, Криворучко ПП. Історія психології: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Ельга: Ніка-Центр; 2004. 248 с.
4. Ковальчук ВІ. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Психологія» (для студентів напрямів підготовки: «Спорт», «Здоров'я людини», «Фізичне виховання»). Київ: НУФВСУ; 2013. 23 с.
5. М'ясоїд ПА. Задачі з курсу загальної психології. Київ: Вища школа; 2000. 176 с.

6. Пашукова ТІ, Допіра АІ, Дьяконов ГВ. Практикум із загальної психології. 2-ге вид. Київ: Знання; 2006. 208 с.
7. Трофімов ЮЛ, редактор. Психологія: підручник. 3-є вид. стереотип. Київ: Либідь; 2001. 560 с.
8. Психологія у питаннях та відповідях: метод. рекомендації для самостійної роботи студентів. Київ; 2001. 41 с.
9. Столяренко ОБ. Психологія особистості: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ: Центр учбової літератури; 2012. 280 с.

Допоміжна

1. Максименко СД. Загальна психологія. Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 704 с.
2. Максименко СД. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 272 с
3. М'ясоїд ПА. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2001. – 487 с.
4. Степанов ОМ, Фіцула ММ. Основи психології і педагогіки: посібник. Київ: Академвидав; 2003. 504 с.